

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Un an 150 Lei. — Șase luni 75 Lei. — Trei luni 40 Lei. — Pentru străinătate un an 250 Lei.
 Ziarul apare Marțea și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegraful Român”, Strada Mitropoliei Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză —
 Articole nepublicate nu se inapoiază.

Prețul inserțiunilor: un șir peti 3 Lei pentru odată, dacă se publică de mai multe ori se dă rabatul cuvenit.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului „Telegraful Român”, Sibiu, Strada Mitropoliei Nr. 45.

Maiestatea Sa Regele Ferdinand I în Arad și Bănat

Inimile tuturor cetățenilor noștri din părțile arădane și Bănat, au fost cuprinse de nespuse bucurie la vestea că Maiestatea Lor Regele nostru Ferdinand și slăvită sa soție Regina Maria, îi vor cerceta.

În vederea primirii înalților oaspeți atât Aradul cât și întreg Bănatul și cu deosebire Timișoara, au îmbrăcat haine de sărbătoare.

Maiestatea Sa Regina în ziua plecării, în urma unei indispoziții, la sfatul medicului, a trebuit să renunțe de a însoți pe M. Sa în această călătorie.

M. Sa Regele Ferdinand a sosit în Arad în 10 Noemvrie n. la ora 9 a. m. însoțit de dnii Brătianu, prim-ministru, general P. Anghelescu, ministrul palatului Mișu și dl Mocioni.

Pe peronul gării se aflau dnii miniștri general Văitoianu, general Moșoiu, toate autoritățile civile și militare și un public foarte numeros.

La intrarea trenului regal în gară, muzica militară a intonat Imnul regal.

M. Sa Regele, în uniformă de general de cavalerie, a trecut în revistă compania de onoare și a primit raportul prezentat de dl general Choski.

Primarul orașului dl Robu a prezentat Suveranului tradiționala pâne și sare urându-i bun venit în numele arădanilor.

După ce Suveranul s'a întreținut câteva timp cu șefii autorităților locale, interesându-se de nevoile arădanilor, s'a format cortegiul care s'a îndreptat spre catedrală, unde s'a oficiat un serviciu divin din partea P. S. Sale episcopului Ioan Papp.

P. S. Sa a întâmpinat pe M. Sa la ușa catedralei, prin o cuvântare bine simțită, în care dete expresiune credinței și alipirei biserice și poporului către prea înaltul Tron și glorioasa dinastie.

După serviciul divin M. Sa a vizitat fabrica «Astra» și fabrica de textile și muzeul din palatul cultural. Apoi a luat dejunul în palatul cultural și la care au luat parte 150 de persoane. Suveranul a rostit următoarea cuvântare:

Imprejurări neprielnice m'au împiedicat până acum să mi îndeplinesc marea dorință de a veni printre iubii mei arădani și bănațeni, după unirea lor cu patria mamă, spre a vedea mai de aproape acest ținut atât de scump inimei mele ca și în tregii simțiri românești. Am străbătut cu dragoste mândra vale a Murășului și îmbeșugata-i câmpie, străvechiul sălaș al românimeii, în mijlocul căreia se ridică bogatul și frumosul d. v. oraș.

Lângă această graniță a regatului, cu care se află pe veci și indisolubil legat, Aradul își va vedea neîncetat progresând însemnătatea lui

în viața națională, la a cărei activitate economică el a contribuit în așa mare măsură.

Ne-am bucurat cu toții de partea ce a luat la expoziția de acum doi ani dela București, industria arădană, pe care am avut plăcerea să o cercetăm astăzi în câteva din cele mai osebite așezăminte ale sale.

Cu trecerea acestor timpuri grele aduse de marele război, pentru întreaga mișcare economică europeană, sunt încredințat că prin sârguința muncitorimii și pricepera conducătorilor ei, viitorul și înflorirea acestui mare centru industrial vor fi asigurate. Tot așa de sigur sunt că, în urma desăvârșirii legii de împroprietărire, întreaga populație rurală va ști să se arate vrednică de înfăptuirea acestei mari reforme, dela care țara așteaptă alături cu propășirea economică și culturală a țării, o dragoste de muncă a pământului și o îmbeșugare a productivității agricole prin care să se asigure bunul și sănătosul traiu al sătenilor, pe care numai se pot întemeia puterea statului și mijloacele lui de apărare.

Insuflețit de o dragoste părintească pentru toți, fac un călduros apel către toate păturile sociale, țără deosebire de limbă sau credință, și cu deosebire mă adresez frunțășilor conducători să-și dea mâna frățeste la munca pentru binele obștesc.

Mulțumind tuturor pentru dragostea cu care am fost întâmpinat și regretând că starea sănătății a împiedicat pe iubita mea soție și regină să se bucură și ea de manifestarea unor sentimente așa de călduroase, ridic paharul în cinstea orașului și ținutului Arad».

La Timișoara

Primirea Suveranului la Timișoara în ziua de 11 Nov. a fost măreață. Entuziasmul nu se poate descrie. Mii și mii de oameni veniți din toate unghiurile Banatului, adunați pe străzile Timișoarei, au întâmpinat pe Maiestatea Sa cu urale nesfârșite.

Zeci de mii de oameni se aflau pe străzile pe care avea să treacă Suveranul.

Pretutindeni drapele naționale. Orașul întreg e îmbrăcat în haine de sărbătoare.

Trenul regal a sosit la ora 9 dimineața în gara Domnița Elena. Trupele, comandate de dl general Găvănescu, dau onorul. Muzicile întonează imnul regal.

M. Sa Regele a coborât din vagon, însoțit de dl Ion I. C. Brătianu, președintele consiliului.

Pe peron se aflau în întâmpinarea M. Sale dnii miniștri, general Mărdărescu și general Moșoiu și șefii autorităților.

Primarul oferă tradiționala pâne și sare și urează bun venit, în timp ce artileria salută cu 21 de salve de tunuri.

Regele mulțumește și apoi trece în revistă o companie de onoare formată de elevii școlii de artilerie.

După ce prefectul Dr. Coste prezintă Suveranului pe capii autorităților, se trece în salonul de recepție, unde dnele general Găvănescu și Coste îi urează bun venit și-i oferă un splendid buchet de flori.

Entuziasmul este indescrisibil. Banatul n'a văzut nici odată o sărbătoare atât de mare pentru fiii lui.

Serviciul divin dela biserica noastră

Tot drumul spre biserica ortodoxă, unde s'a oficiat un serviciu divin de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, e o mare de capete.

Țărani și țărance, îmbrăcate în frumosul lor port bănațenesc, înveselesc ochii.

La ușa bisericii din Timișoara-Fabric M. Sa e întâmpinat de I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Nicolae, și de PP. SS. LL. Episcopii Ioan al Aradului și Iosif al Caransebeșului.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae adresează Maiestatei Sale următoarele cuvinte:

Sire!

Inalta vizită a Majestații Voastre a umplut de lumină și fericire sufletul întregului nostru Bănat. Neclătit în credință și devotamentul său către neam, către țară și tron, el roagă pe Majestatea Voastră, Regele liberator, să binevoiască a primi profundul său omagiu.

Ca întotdeauna așa și astăzi, tare în aspirațiile sale, mândrul Bănat simbolizează pentru noi toți ceea ce înfațișa cămașa necusută a Mântuitorului.

Întreg clerul și poporul bănațean prezintă prin rostul smereniei mele, înțelepciunii și purtării de grijă a Majestații Voastre, dorința sa vie, de a vedea așezat în acest oraș al Timișoriei, un scaun vlădicesc, care să răspândească cuvântul Domnului și sămânța virtuților creștinești în această parte a țării.

Scăldându-ne sufletele în nespuse bucurie a zilei de astăzi, Vă zicem: Bine ați venit!

Maiestatea Sa a sărutat crucea și evanghelia, a fost apoi condus de I. P. S. Sa la locul designat în biserică din fața altarului. I. P. S. Sa a oficiat cu toată solemnitatea serviciul divin asistat de PP. SS. LL. Episcopii sufrăgani, de protoiereii Andrei Ghidiu, Dr. Ioan Stroia, Dr. George Proca, M. Păcățianu, M. Lucaș, Dr. St. Cioroianu, N. Ghilezan, Dr. Țucra și diaconul I. Ciora.

Răspunsurile au fost date de corul bănațean, condus de maestrul Vidu din Lugoj.

După slujbă cortegiul s'a îndreptat spre biserica catolică, unde s'a oficiat de asemenea un serviciu divin. Aici Suveranul a fost întâmpinat de administratorul apostolic Augustin Pacha, care a ținut o cuvântare în românește.

Solemnitatea dela Școala politehnică

Cortegiul s'a îndreptat apoi spre Școala politehnică, unde a avut loc inaugurarea pavilionului mecanic. Aici Suveranul a fost întâmpinat de dl rector Vălcovici. Corul școlii a intonat imnul regal.

I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae cu asistența din catedrală a oficiat sfințirea apei.

După serviciul divin dl ministru al lucrărilor publice, generalul Moșoiu a rostit următoarea vorbire:

Sire,

Deschiderea unui nou locaș de învățură, însemnează o nouă biruință a gândului cultural.

O Universitate, o Politehnică e un laboratoriu, în care știința sânguitoare strânsă în tomuri, biruințele gândului omenesc, se prefac printr-o minunată alchimie spirituală în posibilități de realizări și de propășire.

Bogățiile pământului nostru se cer scoase la iveală, istețimea spiritului neamului nostru se cere valorificată.

Filonul de aur, care este ascuns în sufletul poporului acestuia ca și în munții lui, trebuie desgroat din afundurile întunecate ale maselor populare, trebuie curățit de zgura neștiinței spre a luci pur, străluminat de soarele culturii.

Generația noastră trebuie să reprezinte pe pionerii, cari scurmă pământul, fără nădejde de răsplată, spre a da puțința celor ce vor veni mai târziu, să-și tragă brazda lor adâncă și largă în ogorul culturii românești.

Înaltă prezență a Majestății Voastre, arată încă odată că și când e vorba de rosturi pur culturale, Domnitorii Țării, acesteia știu să fie întâi.

Precum ai intrupat măreața faptă a unirii neamului, ai intrupat avântatul gând al propășirii lui.

Și'n lungii ani ai fericitei Voastre domnii, în fiecare colț al Țării va trebui să răsară o nouă școală, în fiecare centru o nouă Universitate.

Iar când filii de țărani purtați la înalte învățături, se vor răspândi iarăși, ducând cu ei minunata putere a științei, trudnic căpătată, fie care dintre ei va reprezenta un sol.

Munca lor, isteț călăuzită, va supune pe rând rebelele forțe ale naturii, le va înmlădia și le va face, din primeiduoase, folositoare.

Șiroaiele se vor domoli zăgăzuite, sau se vor prăpăstui furioase, după voie. Și năprasnica lor putere va mișca uzine imense.

Din fundul pământului va țâșni cu-o îndoită forță păcura, sau cu trudă va fi scos aurul strălucitor, și fierul luciu.

În fabrici se vor pregăti arme de apărare și unelte de muncă.

Locomotive tot mai numeroase vor târa trenuri încărcate cu bogățiile pământului, spre corăbiile ce vor aștepta tot mai multe.

Iar deasupra, îndrăznește mașini vor spinteca văzduhul.

De pretutindeni se va înălța lărmuitor, formidabilul ecou al muncii.

Noua confraternitate universitară, întemeiată acum, simbolizează avântul neamului nostru de plugar, vrednic de a pătrunde în tainele științei vrednic de a continua, de a împlini străduințele omenirii, în nesfârșita cale spre progres.

Numărul celor chemați va fi legiune, iar dacă dintre cei cari vor căpăta învățătura aci, se vor alege doi sau trei, a căror faimă va trece hotarele noastre, vor fi mândri, că ei vor continua să fie mai presus de toate ai noștri, căci dintre noi vor fi pornit.

De aci, din școala aceasta așezată în mijlocul Bănățului, cel bogat în grâu și în suflete entuziaste, va pleca vestea, că neamul nostru a

făcut încă un pas spre propășire, a întemeiat un nou focar de muncă și de entuziasm.

Vivat, Crescat, Floreat.

Intr-o frumoasă cuvântare dl Vălcovici, rectorul școlii, spune că ziua aceasta, când Regele țării a pășit pe pragul acestei școlii, va fi o aducere aminte îndrumătoare spre o muncă cât mai rodnică pentru studenți și pentru profesori. Arată greutățile prin care a trecut școala și necesitatea urgentă a înființării unui cămin studențesc.

Cuvântarea M. S. Regelui

«Asist cu dragoste la inaugurarea unui local nou de școală căreia îi aduc cele mai calde urări de propășire. Inadins s'a ales mănăstirea Bănat pentru instalarea acestei școli atât de trebuincioase dezvoltării noastre industriale din ce în ce mai mare, ca să fie necentenit un îndreptar spre o muncă serioasă de pregătire a generațiilor viitoare de pionieri, dar și a gândirii și a simțirii românești și un cheag între provinciile vechiului regat și noule provincii, care au fost desubjugate prin vitejia noastră. De aceea școala are aci o menire dublă, una științifică și alta patriotică — politică chiar, ca să spun așa. Vouă, profesorilor, vă incumbă datoria să o faceți cu toată dragostea, și de știință și de neam și țară. Vă găsiți într-un centru industrial. Toate fabricile de aci vă pot fi spre folos. Vizitați-le cu elevii și trageți învățămintele folositoare propășirii noastre economice. Cu dragostea de muncă, aceia care vor eși din această școală să-și pună mintea și energia lor în slujba statului și a țării.

Atunci munca voastră va fi binecuvântată. Pe urmă, să știți, că nu zidurile formează școala, ci spiritul care domnește în ea. De aceea profesorii fiind în strânsă legătură cu elevii, să vegheze necentenit ca spiritul de armonie să domnească în învățământ și de camaraderie în școală.

Cu aceste cuvinte, urez dăinuire vecinică noului așezământ».

Cuvântarea Suveranului a fost des întreruptă de urale puternice.

Apoi Regele, primul-ministru, miniștri prezenți, I. P. S. Sa mitropolitul și episcopii au semnat actul comemorativ al inaugurării.

A urmat vizitarea claselor, după care cortegiul s'a format din nou, de astădată spre a merge la palatul administrativ unde a avut loc recepția notabilităților bisericesti, militare și administrative și ale orașului, comerțul, industria, finanțele și a corpului consular.

șească își ia convenita parte din manifestația națională din prilejul serbărilor pentru transportarea capului lui Mihai Viteazul la locul de odihnă veșnică dela Mănăstirea Dealu.

După cum apare sf. Ioan Botezătorul pe arena istoriei universale la un punct de vreme, când destrăbălarea celor mari și suferințele celor mici și mulți erau la culme, și se aștepta să vină Cineva, care să restabilească echilibrul în suflete și în viața publică, tot astfel și Mihai Viteazul apare în arena istoriei universale și în a neamului românesc, la un punct de vreme foarte critic: când neamurile străine din jurul nostru — polonii dela nord, ungurii dela apus și turcii dela miază zi — ahtiau să-și supună cu desăvârșire țărișoarele românești, și când noi, în special românii din statul ungar de odinioară, cu sufletele sbuciumate și cu oasele trude în slujba puternicilor de alt neam, simțiam nevoia unei radicale restaurări în viața socială și de stat.

Sf. Ioan Botezătorul, crescut în atmosfera asprei vieți de pustie, nu a cunoscut fărâșia cu ispită păcatului și cu dulcețarea celor puternici, și de aceea s'a ridicat spada cuvântului său de profet împotriva fărădelegii lui Irod. Tot astfel Mihai Viteazul, o fire aprigă de oștean veșnic neastâmpărat, ridică și el cuvântul spadei sale de viteaz împotriva dușmanilor și atrage sub al său sceptru pământul românesc.

Defilarea de pe bulevard

Au urmat, apoi pe bulevardul Ferdinand unde era ridicată tribuna regală, defilarea trupelor, a școalelor din Timișoara, a studenților școlii politehnice, orfelinatul Regele Ferdinand, căminele de ucenici, reuniunile de cântări, corporațiile de meseriași, asociațiile sportive, apoi, grupe călăreți români în armonioasele lor costume, șvabi și unguri, o nuntă țărănească românească, una șvăbească, bulgărească, sârbească. A fost minunată ideea alcătuirii cătorva care alegoric reprezintă: școala românească în Bănat (com. Deta), baterea cănepei, industria casnică, țesutul (Chișinău), oeritul, sfârșind cu interiorul țărănesc al cătorva comune din diverse puncte ale Bănățului, interioruri cari fac parte din mândriile neamului nostru.

Suveranul a fost viu impresionat.

Banchetul

La ora 2 a avut loc un banchet la castinoul militar. Primarul Dr. Georgevici a toastat în sănătatea M. Sale și a întregii dinastii. (Urale nesfârșite la adresa M. Sale. Muzica a intonat Imnul Regal). Majestatea Sa a răspuns prin un remarcabil discurs ascultat cu toată atențiunea din partea celor prezenți.

La ora 5 M. Sa a vizitat școala militară.

Între ora 6—8, toate corurile din Timișoara și din satele bănățene au cântat înaintea palatului prefecturii.

Intreg orașul era luminat.

La 9 a fost retragere cu torțe.

În 12 Nov. Majestatea Sa a luat parte la punerea pietrii fundamentale a teatrului. Serviciul divin a fost oficiat de P. S. Sa episcopul Ioan al Aradului.

A mers apoi la bisericile gr. cat., sârbească și luterană, și a vizitat fabricile mai însemnate.

În 13 Noemvrie a vizitat Majestatea Sa expoziția de animale din Bănat, organizată de serviciul zootehnic regional din Bănat și de reuniunea agricolă șvăbească în interiorul casarmei bănățene.

M. Sa Regele a fost intimpinat de dl Turturică, directorul zootehnic și Blascovici, președintele reuniunii.

Suveranul a admirat exemplarele diferitelor rase de vite, exprimându-și dorința ca să fie răspândite și în restul țării.

De aci M. Sa a vizitat câteva comune din județul Timiș-Torontal, începând cu satul românesc Isvin. În biserică s'a oficiat un serviciu divin. S'a vizitat apoi Casa națională. Suveranul a trecut apoi prin satele, Ghiroc, Remetea și Bucovăț, populația eșindu-i întru intimpinare cu coruri, călăreți și steaguri, apoi Biled și marea comună românească Pesac.

Ultimul sat vizitat a fost Comloșul-mare, situat aproape de întretărirea celor trei granițe din nord-vestul Bănățului. Aci s'a făcut Suveranului o primire sârbătorească. Călăreții cu buzdugane în mână, pe cai de cea mai bună rasă, i au urat în cor Suveranului bun sosit. În sat

Și, dupăcum sf. Ioan Botezătorul era și putea să fie numai un înainte-mergător al Celui ce avea să aducă nouă viață în lumea de atunci, tot astfel și Mihai Viteazul, prin cele câteva luni de stăpânire peste toți românii din stânga Dunării, însemna numai o străfulgerare luminoasă de o clipă în întunecul vremurilor de atunci, era numai înainte-mergător al altui Domn, căruia i-a hărăzit Providența divină să înfăptuiască statornic idealul de o clipă al lui Mihai Vodă.

Dincolo, vestirea restaurării morale, care suna: «Pocăiți vă, că s'a apropiat împărăția cerurilor!» Dincoaci vestirea bună, evanghelia restaurării politice a unui neam impilat.

Dincolo, înainte-mergătorul, care înfruntă vitejește destrăbălarea unui Irod, este aruncat în închisoare și i se taie capul pentru pofta Irodadei; iar dincoaci înainte-mergătorul desrobirii și unificării politice a românilor, deosemea plătește cu cinstit capul său evanghelia desrobirii, ce a prevestit-o.

Dincolo: a trebuit să vină un Hristos care să desăvârșească și să pună în practică evangheliul regenerării morale a lumii; dincoaci a trebuit să se ivească alt mare voevod, care să ridice steagul lui Mihai și să-l ducă la triumf.

Dincolo: a trebuit, ca în cursul alor trei ani de o activitate pământească a lui Hristos să răsune evanghelia restaurării morale pe temelii pocăinții individuale și sociale, ce începuse

FOIȘOARA

Întru pomenirea lui Mihai Viteazul*

«Pomenirea Dreptului cu laude, ear Tie, Mergătorule înainte, destul îți este mărturia Domnului...»
Troparul Sf. Ioan Botezătorul.

Iubiților creștini, — Cu asemenea cuvinte proslăvește sfânta noastră biserică pe Sf. Ioan Botezătorul, care a plătit cu cinstitul său cap rolul de înainte-mergător al Celui ce a adus o nouă viață în lume.

Aceste cuvinte ne vin în minte și nouă, celor de azi, cari am înălțat evlavioase rugăciuni la cer pentru un alt înainte-mergător și mucenic al misiunii ce i s'a încredințat de sus: Mihai Viteazul.

Deși au trăit la un interval de aproape 16 veacuri, și deși rosturile lor — religios al unuia, și politic al celui alt, — sânt deosebitoare, totuși acești mucenici ai misiunii își au multe note asemănătoare, pe care se cuvine să le scoatem la iveală astăzi, când biserică noastră strămo-

* Cuvântarea avea să se țină în Arad cu prilejul serbărilor proiectate pe 8/21 Noemvrie 1920, care însă au rămas din pricina unei greve a muncitorilor.

se adunaseră o mare mulțime de țărani veniți din satele înconjurătoare. Intrând în biserică, Suveranul a fost întâmpinat de protop. Dr. Cioroianu, care urându-i bun venit, a arătat cât de mult doreau comloșenii să-și vadă pe Regele lor în băutura casei.

După serviciul divin a urmat defilarea carnelor alegorice. Cortegiul a fost încheiat de călăreți, școli și populația satelor limitrofe. Impresionantă a fost defilarea țăranilor cu instrumentele lor agricole, pluguri, grăpe, semănători, tăvăluguri, secerători.

După defilare s'a oferit Suveranului un dejun.

Cu aceasta vizita Suveranului în județul Timiș-Torontal s'a terminat; Suveranul manifestându-și satisfacția pentru primirea ce i s'a făcut.

Dela Comloș M. S. Regele s'a întors la Timișoara, ear la ora 19 seara trenul regal a pornit spre Lugoj.

Cuvântarea M. S. Regelui. Cu ocazia investirii P. S. Sale *Nichita*, Episcop al Argeșului, M. Sa Regele răspunzând cuvântării înaltului prelat, a zis:

Prea Sfînșite Episcoape Nichita al Argeșului, — Cu deosebită bucurie și-am încredințat astăzi cărja pastorală, întărind după vechile noastre datini glasul Marelui Adunări, care te-a chemat la conducerea frumoaselor Episcopii de Argeș, scumpă sufletului Nostru, pentru că acolo alătura de atâția vrednici Voevozi ai Țării Românești, odihnește și neuitatul Meu Unchi, primul Rege al României, împreună cu scumpa-i Doamnă și soție.

Insuflețit de credință și patriotismul, care și-au fost căldură statornică într-o lungă și roditoare activitate preoțească la frații noștri de peste munți, sânt sigur că vei desfășura și în Eparhia Argeșului aceeași muncă plină de râvnă pentru propoveduirea învățăturilor sfintei Evanghelii și pentru înțeleapta cărmuire a slujitorilor altarului.

În timpurile grele prin care trecem, biserica are imperioasa datorie de a fi strajă neadormită pe lângă sufletele poporenilor, spre a-i păzi de orice rătăcirii primejdioase. Îndeosebi tubiții noștri săteni au neapărată nevoie de grija părintească a păstorilor sufletești pentru o bună povăduire a familiei, cea mai sigură temelie a ordinii morale și pentru o îndrumare sănătoasă în toate direcțiile de care țara noastră are atâta nevoie.

Mulțumindu-ți călduros pentru sentimentele de credință și iubire pe care Ni le ai mărturisit, și urez din toată inima o păstorie rodnică și fericită.

Refugiați din Germania. În urma turburărilor din Germania, s'a produs un curent de emigrație neobișnuită, sute de familii germane și jidovești cer intrare în țara noastră, — unele au și trecut granița în mod clandestin. În considerare că adăpostim până acum câteva sute de mii de refugiați, cari nu vor promova interesele vitale ale țării, autoritățile nu mai pot permite intrarea de noi refugiați.

a o predica botezătorul Domnului; — dincoaci au trebuit trei sute de ani de predicare religioasă și culturală, prin care să se pună temeliile trainice ale isbânzilor Noului-Mihai și ale restaurării politice în sens unitar, a neamului nostru.

Dincolo: Capul înainte-mergătorului, retezat în cetatea Machaerus a fost păstrat de credincioși cu evlavie și a fost scos la iveală în mai multe rânduri, și numai restul din trupul profetului a fost redat pământului spre odihnă vecinică; — dincoaci: la Turda s'a îngropat numai trupul Voevodului-martir, iar capul său a fost trimis în Muntenia, spre a fi cea mai scumpă și mai semnificativă relicvie a neamului românesc.

Capul sftului Ioan Botezătorul, dispărut a fost regăsit în două rânduri, pentru că biserica creștină să prăsnuiască de 2 ori aflarea acelui cinstit cap; — Capul lui Mihai Viteazul, așezat dela început în mănăstirea Dealu, în două rânduri a fost mutat din locul său de odihnă: odată, de răul năvalei germane și așezat la mitropolia din Iași, iar acum, la 20 August, a fost ridicat și adus d'acolo peste Turda, locul săvârșirii, la Alba Iulia cetatea slavei lui Mihai, la mitropolia din Sibiu care are datorințe de grațitudine către celce, încă la 1595, încheia un concordat cu principele ardelean Andrei Báthory pentru unificarea bisericii ardelenice cu

Sfinșirea monumentului dela Pestișul-mare

Al doilea mare act dela înfăptuirea unirii tuturor românilor sub sceptrul glorios al M. Sale Regelui nostru Ferdinand I., este împroprietărirea țăranilor noștri, împărșirea pământului între ei ale cărei brazde sute de ani l-a lucrat cu sudoarea feței sale, — dar pe seama altora.

Visul milenar al țăranului nostru de-a fi de aci înainte stăpân pe brazda pe care au muncit-o înaintașii și o vor munci urmașii lui, a început să se realizeze din vara anului trecut, sub conducerea înțeleaptă a dlui ministru Alexandru Constantinescu.

În ultimii doi ani s'au expropriat un milion șase sute mii de hectare, dintre cari trei sute de mii de hectare sânt deja întabulate în cartea funduară pe numele țăranilor.

În amintirea primei împroprietăriți făcute anul trecut în Ardeal pe hotarul comunei Pestișul mare din județul Hunedoarei, dl ministru Alexandru Constantinescu a avut fericita idee de a dispune ridicarea unui monument de piatră «aere perenius», ear lângă monument a dispus săparea unei fântăni, ca călătorul obosit de munca zilei să-și poată stămpăra setea.

Acest monument a fost sfinșit și desvălit în ziua Marelui mucenic Dumitru.

La această serbare au participat, dnii miniștri: Alexandru Constantinescu, gen. Arthur Văitoianu, gen. Traian Moșoiu și Tancred Constantinescu, dl prefect județan Dr. George Dubleșu, subprefectul Candrea, mulțime mare de popor din aproape întreg județul Hunedoarei în frunte cu preoșimea și număr însemnat de onorațiori din Deva, Hunedoara etc.

Actul sfinșirii monumentului l-a îndeplinit însuși I. P. S. Sa mitropolitul nostru *Nicolae*, care spre acest scop a plecat din Sibiu în sara zilei de 7 Noemvrie însoțit de asesorii Dr. Ioan Stroia și Dr. George Proca.

Atât dnii miniștri cât și I. P. S. Sa mitropolitul și dnii din Deva au ajuns la gara din Pestișul Mare la ora 9 dim.

Gara, de monument se află la o distanță circa de 300 m. La sosirea trenului popor numeros cu steaguri naționale au aclamat frenetic pe cei sosiți. Primarul comunei salută pe distinșii oaspeți. Răspunde I. P. S. Sa mitropolitul *Nicolae* și dl ministru Constantinescu. Mica distanță o percurgem pe jos. În fața monumentului aștepta sosirea oaspeților protopresbiterul Hunedoarei cu preoșii Gheorghe Popovici, I. Manica, C. Dăncilă, I. Băncilă și G. Turcean, îmbrăcați în ornate. Protopresbiterul Ludu în cuvinte alese salută pe I. P. S. Sa și pe dnii miniștri amintind, că vechii voievozi după fiecare învingere glorioasă ridica în semn de laudă, și mulțamită lui Dumnezeu o biserică sau mănăstire; așa și monumentul de față ridicat în semnul crucii simbolizează scoaterea noastră din năcaz și întunec, la lumină și bucurie. I. P. S. Sa răspunde că dela o faptă frumoasă ca cea de

mitropolia târgovișteană; ear dela Sibiu, acelaș cap de Voevod-martir este dus, în onoruri religioase și militare, la Șelimbăr, locul de izbândă dela 22 Octomvrie 1599 asupra lui Andrei Báthori, pentru că d'acolo să fie așezat cu cinste și pietate, astăzi, în vechiul loc de odihnă la Mănăstirea Dealu.

Da, — și Sf. Ioan Botezătorul, și marele Mihai au fost numai înainte mergători ai câte unei mari idei de restaurare în lume, deveniți martiri amândoi. Dacă Ioan a botezat în repejunile Iordanului pe celce avea să săvârșească mântuirea omenimii, — Mihai Viteazul — în repejunile luptelor sale și prin sângele său — a sfinșit idealul de unitate națională-religioasă a neamului românesc.

Sf. Ioan Botezătorul i-a fost dat să-i fie «destul» — cum spune troparul — a și încunună martiriul cu «mărturia Domnului», pe care l-a vestit înainte și i-a fost premergător; — tot astfel și lui Mihai-Vodă Viteazul i-a fost dat de soartă să-i fie partea «pomenirea» ce i-o facem ca «dreptului cu laude» și mărturia Domnului nostru de azi.

Da, — astăzi din porunca celui mai mare domn român, se ridică, pe câmpul de luptă dela Șelimbăr, cea mai frumoasă și mai grăitoare cruce românească de lemn, care poartă inscripția: «Noi Ferdinand I, Regele tuturor românilor, prin brațul poporului Meu, am înfăptuit visul

astăzi nu putea lipsi biserica ca să-și reverse binecuvântarea ei. Să ne împreunăm deci sufletele și să dăm mulțamită lui Dumnezeu pentru toate câte ne-a făcut nouă. Biserica, păstorii ei au suferit alătura de popor în vremuri grele. Era deci cu drept ca și biserica să-și ia partea sa la bucuria voastră de astăzi.

I. P. S. Sa asistat de preoșimea prezentă oficiază serviciul divin, desvălește monumentul și-l stropește cu apă sfinșită rostind cuvintele: «Sfinșește-se monumentul acesta în numele Celui Atotputernic».

Urmează discursurile:

Înaltul prelat înăncând dela cuvintele Scripturii «fericit bărbatul carele trecând prin loc pustiu sapă fântână» în cuvinte pline de căldură și duiosie a explicat poporului însemnătatea actului care s'a săvârșit. Pământul care vi s'a dat nu este un dar, ci este un drept al poporului pentru munca, pentru suferința și pentru jertfa lui din trecut. Prin pământul care vi s'a dat nu s'a făcut un act de milă, ci un act de dreptate. Această dreptate ni s'a dat în urma marilor jertfe aduse de frații noștri din vechiul regat, căci au jertfit 800.000 din cei mai buni ai lor pentru desrobirea noastră. Deci să ne închinăm lui Dumnezeu pentru odihna sufletelor lor.

Trebuie să ne aducem aminte și de înaintașii cari au muncit aceste ogoare, căci prin răbdarea și suferințele lor ne-am păstrat neamul. Moșii și strămoșii noștri au pregătit sosirea ceasului de astăzi, deci să păstrați cu sfinșenie comoara rămasă dela dănșii. Cu recunoștință să ne gândim și la înțeleșii neamului cari inspirându-se din idealul de veacuri al poporului s'au făcut oștenii lui, la sfetnicii M. Sale. Intrând în stăpânirea gliei strămoșești aveți și marea datorință să lucrați pământul cu stăruință, iar prisoasele lui să le folosiți înțelepșe și să nu vă întoarceți privirile de cătră cei lipsiți, de cătră văduve, de cătră cei orfani, și să nu uitați, că nu trăim prin lutul cel purtăm, ci trăim prin sufletul nostru.

Timp de o oră I. P. S. Sa a rostit una dintre cele mai frumoase predici, aducând la fine elogii familiei regale, gloriosului nostru căpitan Majestății Sale Regelui nostru Ferdinand I., și a slăvitei noastre Regine Maria, mama orfanilor și năcăjiților. — (Urale de: să trăească la adresa Majestăților Lor).

Deputatul Hunedoarei *Constantin Bursan* ține un frumos discurs în care arată însemnătatea zilei, amintind între altele că isvorul dela Pestiș a început să curgă întru pomenirea unui mare act național: trecerea pământului Ardealului în mâinile ardelenilor.

Fântăna aceasta mărturisește că aci la Pestiș s'a tras prima brazdă, care împărșind pământul Ardealului acelora care de veacuri îl locuiau și munceau, a însemnat cu fapta că d'aci încolo nici o putere pe lume nu l mai poate întoarce, că o unitate națională a fost pe vecie încheată între cei de dincolo și de dincoace de Carpați, și că un act de dreptate socială a

tău din 1599 și și-am slăvit memoria prin această Cruce, astăzi 24 August 1920».

Visul lui Mihai-Viteazul s'a împlinit: unitatea *politică* a românilor din stânga Dunării s'a realizat pe temelia unității culturale, care s'a consolidat mai ales dela Mihai-Viteazul încoaci; unitatea *religioasă-bisericească* e în pregătire, ca o urmare firească a noilor stări de lucruri.

În capul, în care s'a conceput și care a dat pentru întâia dată expresie reală acestei unități mai nainte de asta cu 300 de ani, — purtat acum cu sfântă pietate și cu alai peste ținuturile românești constituite acum într'o țară românească mare și frumoasă, — capul acesta, zic, poate acum să-și reia odihna de veci la acel loc de închinare, la Mănăstirea Dealu, al căreia ctitor fusese dela început.

Noi, cei de astăzi, cu laudă pomenim despre acest Drept și Martir al neamului nostru, și-i cerem dela Dumnezeu iertarea păcatelor, odihnă veșnică trupului sau și ca duhul lui pururea să fie între noi, povătuindu-ne ca, prin muncă și prin cinste, să păstrăm și să sporim moștenirea sa, în veci. Amin!

Dr. Gh. Ciuhandu.

fost pentru vecie săvârșit, nu de cătră o stăpânire străină, ci de statul românesc.

Când în acea memorabilă zi de sf. Gheorghe, în Moldova nebiruită, un zid de țărani s'a ridicat neînduplecat și neînfrânt în fața dușmanului, Regele nostru iubit a zis în acel ordin de zi: Eu Regele Vostru vă făgăduesc pământ și votul obștesc. Regele și statul s'au ținut de cuvânt. Și dacă faptul ce prăznuim trece fără îndoială dincolo de hotarele unui act de partid și capătă însemnătatea unui act național, după spusele I. P. S. adineaori, nu putem ascunde bucuria, că a fost voia Domnului, că aceiași sfinți înțelepți și patrioți cari au fost în jurul Regelui atunci când și a dat marele cuvânt, să desăvârșească tot ei cu plugul făgăduiala regească.

Luând cuvântul dl ministru *Alexandru Constantinescu* spune că este mișcat în suflet de fapta mareșă la care Provedința i a dat zile să ajungă, împlinirea unui vis al copilăriei sale. Îndeamnă poporul să urmeze frumoasele sfaturi pe cari i le-a împărtășit I. P. S. Sa mitropolitul și să devină vrednic de pământul pe care vitejii neamului i l-a hărăzit.

Cu aceasta înălțătoarea serbare a luat sfârșit și oaspeții s'au întors la tren spre a participa la sfințirea școlii de meserii din Deva.

Sfințirea școlii de meserii din Deva

Trenul care aducea pe distinșii oaspeți dela Peștiș a sosit în gara din Deva la ora 12. Gara frumos pavozată și decorată cu stindarde naționale. Pe peron aștepta un public ales și numeros, toate autoritățile din localitate. La sosirea trenului fanfara elevilor dela atelierele ceteriștilor din Simeria a cântat Imnul regal. Primarul Augustin Herbai salută pe distinșii oaspeți. Răspunde I. P. S. Sa mitropolitul și dl ministru Constantinescu. După aceea într'un șir lung de trăsură, oaspeții sosiți au mers la școala de meserii.

I. P. S. Sa asistat de preoțime a oficiat serviciul divin al sfințirii apei în curtea școlii pe un podiu ridicat. A stropit apoi cu apă sfințită saelele de învățământ.

În cuvinte frumoase a mulțumit directorul școlii I. P. S. Sale mitropolitului pentru bunăvoința arătată de a le sfinți școala și de a le împărtăși binecuvântarea arhierescă. A mulțumit apoi dlor ministri și dlui senator Panaitescu care și a dat concursul la ridicarea acestei școlii, promițând că și va da toată silința ca fiecare elev să fie dedat la muncă.

I. P. S. Sa a rostit apoi o frumoasă predică despre însemnătatea meseriilor și industriei, amintind că meseria-i plug de aur și documentând prin pilde frumoase că munca și lucrul nobilitează pe om.

Dl Ministru al industriei Tancred Constantinescu a vorbit despre însemnătatea acestei școlii în centrul județului Hunedoara, binecuvântat de Dumnezeu cu atâtea bogății naturale.

În fine a luat cuvântul dl ministru Alexandru Constantinescu care într'o însuflețită vorbire dă expresiune bucuriei sale că a putut asista la sfințirea acestei școli. Îndeamnă pe elevi la studiu și muncă, să devină cetățeni folositori ai statului.

După aceea oaspeții au luat parte la banchetul dat în localitățile Casinei, iar cu trenul de seara au părăsit Deva.

Notis

Consistorul arhidiecezan a înființat în edificiul seminarului teologic «Andreian» un cămin pentru adăpostirea Onor. preoți, cari vin la Sibiu în afaceri oficiale sau familiare.

Acest cămin se pune la dispoziția Onor. preoților începând cu ziua de azi, și cei interesați se vor adresa pâr. I. Grovu, econom seminarial.

Sibiu, la 31 Octombrie 1923.

Consistorul arhidiecezan.

Generalul Pellé în țară. Organizatorul armatei cehoslovace și președintele comisiei de delimitare a frontierei cu vecinii noștri, Generalul Pellé, după petrecere de două zile în capitala țării a sosit în 11 l. c. în Sibiu. Salutat din partea autorităților, a vizitat așezămintele publice ale Sibiului. Cu acest prilej orașul a fost pavozat pentru a-și manifesta sentimentele de prietenie și recunoștință ce leagă țara noastră de glorioasa Franță.

Vizitațiune canonică

I. P. S. Sa mitropolitul nostru Nicolae după ce în ziua de Sf. Dumitru a sfințit monumentul dela Peștișul Mare și școala de meserii din Deva, a doua zi a vizitat parohiile Simeria și Tâmpa.

In Simeria

Parohia noastră din Simeria este compusă din mai multe sute de muncitori cari lucrează în atelierele căilor ferate din Simeria. Fiind ziua în care i-a cercetat I. P. S. Sa zi de lucru I. P. S. Sa a anunțat Direcțiunea C. F. R. ca să le permită a lua parte la slujba dumnezească. La ora 8 a. m. modesta noastră capelă din Simeria era plină de credincioși. I. P. S. Sa asistat de asesorii Dr. Stroiă, Dr. Proca, protopopul Iliei C. Moldovan, preoții Gheorghe Popovici, Adam Lula și Gheorghe Copos celebrează sf. liturghie la finea căreia, mâncând dela cuvintele pericopei zile dela Luca 21, 19, «*Intru răbdarea voastră, veți dobândi sufletele voastre*» timp de peste o oră a ținut numeroșilor credincioși o înălțătoare cuvântare, arătându-le cum bunul Dumnezeu s'a îndurat și de noi și în urma suferințelor multe ne-a scos la lumină și viață. Cu exemple vii a arătat rostul vieții noastre pe acest pământ văzut prin prizma evangheliei Domnului și în fine i-a îndemnat la iubirea frățească, la ajutorarea reciprocă și la sprijinirea celor năpăstuiți. Cuvântul arhieresc a făcut asupra tuturor o profundă impresie.

După aceea I. P. S. Sa a împărțit pentru credincioși anafora,

La ieșirea din biserică I. P. S. Sa a fost întâmpinat în curte de numeroși elevi cari n'au avut loc în biserică. Înaltul pielat a adresat și acestora câteva cuvinte de îmbărbătare spunându-le, că cea mai frumoasă podoabă a tinerimii este să aibă o minte clară și o inimă curată, îndemându-i ca această podoabă să și-o însușească în măsură cât mai mare. După aceea I. P. S. Sa s'a dus la locuința parohului unde a vizitat oficiul parohial și a dat parohului local înviațiunile necesare cu privire la păstorirea credincioșilor din această localitate, pentru-că alta este viața lucrătorilor din ateliere și alta este viața plugarilor și a economilor, deci și mijloacele de păstorire trebuie să fie altele.

In Tâmpa

După amiază la ora 3 a vizitat parohia Tâmpa. O comună curată românească cu circa 500 suflete cu biserică și școală corespunzătoare bine îngrijite și curate.

Deși sosirea I. P. S. Sale a fost anunțată numai în dimineața zilei acesteia, întreg poporul îmbrăcat în haine de sărbătoare, a așteptat pe înaltul prelat înaintea bisericii.

La ușa bisericii I. P. S. Sa este întâmpinat cu o frumoasă alocuțiune de preotul Avram Lăslău. După răspunsul I. P. S. Sale și după sărutarea crucii și a evangheliei, într'în biserică, celebrează serviciul divin și ține apoi credincioșilor adunați în mare număr o frumoasă predică plină de sfaturi și învățături.

După ieșirea din sfta biserică a cercetat școala noastră confesională, unde preotul nostru funcționează ca învățător, interesându-se de progresul făcut. A dat apoi micilor odrasle sfaturi părintești și le-a distribuit cărți de rugăciuni.

A vizitat apoi locuința preotului și a examinat oficiul și arhiva parohială.

Cu trenul de seara I. P. S. Sa și-a continuat drumul spre Timișoara, spre a fi de față la sosirea M. Sale în capitala Bănătuului.

Calendarul Bunului Creștin

(sau Calendarul arhidiecezan)

cu Sematism pe anul visect 1924

cu bogat și interesant cuprins,
va apărea și expedie în cel mai
:-: scurt timp, în Editura :-:

Librăriei Arhidiecezane, Sibiu

Doritorii de revânzare să anunțe
prin cartă poștală câte exem-
:-: plare să li se trimită :-:

Rabat 20%. Grăbiți și cereți acest bun calendar!

Știrile zilei

Despăgubirile de război rezervate dăunaților din nouăle ținuturi. Dăunaților din Bucovina, Transilvania și Basarabia li s'au rezervat 50 de milioane lei din cele 300 milioane înscrise în bugetul actual; această sumă se va distribui după ce se vor fi adunat toate datele și rezultatele cercetărilor și încă în curs asupra pagubelor din ținuturile aceste.

Comisiune română. Din București se anunță Pentru studiarea chestiunilor școlare și bisericești ale românilor din Jugoslaavia, s'a constituit de cătră ministerul cultelor și artelor o comisiune compusă din dnii Petre Cornel Coman, Dr. Gh. Popovici, protopopul Lugojului, Petre Ionescu, directorul general al cultelor străine, și Simionescu, director în ministerul de externe, subpreședinția d-lui ministru Duca. După indicațiunile ministerului de externe comisiunea română va lua contact cu comisiunea jugoslavă la Timișoara, în cursul acestei luni.

Teatru românesc în Sibiu. Compania teatrală Astra va reprezenta Sâmbătă, în 17 Noembrie 1923, comedia în 5 acte *Țăranul Baron*, de Holberg. Bilete se vând la Librăria Ștefanului, str. Regina Maria 1, și seara la cassă. Se pot face și abonamente pentru 10 reprezentații. Începutul reprezentațiilor seara la ora 8 precis.

Conferențele Asociațiunii. Duminică în 18 l. c. la ora 6 seara, se ține în sala mare a prefecturii județene în Sibiu, conferința dlui profesor N. S. Ionescu, care va vorbi despre: Idealismul american.

Eveniment artistic de însemnătate deosebită înregistrează opera română din capitală, prin reprezentarea *Walkiriei*, celebra lucrare a lui Wagner. Opera *Walkiria*, care a deschis stațiunea, a fost montată și interpretată, în limba românească și de artiști români, cu succes strălucit, pe lângă toate greutateile extraordinare ale compozițiilor wagneriane. Dirigentul orchestrei a fost maestrul G. Georgescu care, împreună cu interpreții, au dovedit că opera română este destoinică de mari progrese.

Carte de cântece

pentru 1, 2 și 3 voci, pentru uzul azilelor de copii, școlile primare și cursul inferior al școlilor secundare. Cuprinde pe 10 coale 8°, format de buzunar, 124 cântece frumoase, scoase în cea mai mare parte din comoara muzicală a poporului român, cu texte religioase, patriotice etc., armonizate ușor, aranjate și grupate în conformitate cu principiile pedagogice-didactice. Este o carte indispensabilă pentru toți, cari în teleg să dea tinerelor generații, pe lângă o cultură muzicală sănătoasă, și o educație religioasă și națională prin cântece cu adevărat românești, nu străine, cu texte traduse în românește ori localizate, cum sânt în alte colecții.

Prețul unui exemplar legat este de 30 lei, iar la cumpărare de cel puțin 10 ex. numai 25 lei, la care se adaugă speșele de poștă.

Se capătă numai la autorul *Timotei Popovici*, profesor de muzică, în Sibiu, strada Regina Maria 7.